

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΔ' - 561 - 22 ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 5 ΤΟΥ ΝΟΕΒΡΗ 1916 ΑΡΙΘΜΟΣ 6033

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΘΕΑ ΤΡΙΚΟΣ. Μιά παράσταση του 'Οθέλλου.
ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ. Φεγγαροτραγούδο.
Ο ΝΟΥΜΑΣ. Δημοτικιστική ομάδα.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Σημειώματα στο περιθώριο.
ΙΟΥΛΙΑ ΠΕΡΣΑΚΗ. 'Ο Σοκρατάκιος.
Α. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ—Πλάι στην 'Αγάπη (Τέλος).
ΡΩΜΟΣ ΦΙΛΥΡΑΣ. Νέα Εισόδια.
ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ(*)

(1907—1910).

156

'Από τὸ διάβασμα κάποιων ἔργων, ρομάντσων ἔξωθεν πρώτης γραμμῆς (τὸ μυθιστόρημα εἶναι τὸ ποτῆμι πού ῥέει σὲ κοίτη πλατύτερη κι ἀπ' ὅλα τᾶλλα τοῦ ὠραίου λόγου) στοχάζομαι πὸς τὰ διὰ στοιχεῖα, τὸ *χαρακτηριστικό*, κ' ἐκεῖνο πού λέμε *διασκεδαστικό*, εἶναι διὰ στοιχεῖα τίς περισσότερες φορές κι ἀντίθετα κι ἀταίριαστα. Τυπικά, σ' ἡμᾶς ἔδω, παραδείγματα, τὰ ἔργα τοῦ Ψυχίου.

157

'Ο τρόπος πού πραγματοποιήσανε τὴ ζωὴ ἀδιάκοπα καὶ σὰ ἐλάχιστα μεγαλόφωνοι μολταταῦτα ποιητῆς καὶ μυθιστοριογράφοι σὰν τὸν Whitmann καὶ σὰν τὸ Stevenson, μού θυμίζει τὸ δικό μας τὸ Μητσάκη, γονατισμένο στὴν ἀρχὴ τοῦ δρόμου ἀπὸ τὴν ἀρρώστια.

158

'Απὸ τὸν πρόλογο ἑνὸς βιβλίου λόγια τοῦ φημισμένου φιλοσόφου Boutroux : 'Ἡ ἰδέα δυναμώνεται, γίνεται σπουδύτερη καὶ πλουσιώτερη, γίνεται πὺ πὺλὸ ἢ ἴδια (ἔρχεται πὺ πολὺ στὸν ἑαυτὸ της), παλαίβοντας νὰ ὑποτάξῃ τὴν ἀνυπότακτη μορφή. Ποιὸς δὲ δοκίμασε τὴν ἀντίδραση τῆς μορφῆς ἀπάνου στὴ σκέψη; Ὅσο ζητοῦσε ὁ Οὐγκὸ ἀρμονικώτερο καὶ τακτικώτερο στίχο, τόσο εὗρισκε μιὰ σκέψη δυνατώτερη, ἀπλούστερη, ἀληθινώτερη. — Ἐφαρμόσθη τα στὴ γλῶσσα ὅσο ζητοῦμε νὰ τὴ γράψουμε πὺ καθαρίαι, πὺ ἀρμονικά, τόσο ἀρμονίζουμε καὶ καθαρίζουμε τὴ σκέψη μας. Τόσο ἡ γλῶσσα γίνεται λόγος.

(*) Συνέχεια ἀπὸ τὸν ἀριθ. 468 (1912) τοῦ «Νουμά».

159

'Αλλοίμονο στὸν πολεμιστὴ καὶ στὸν ποιητὴ πού κἀνουν τίς διάφνες τοὺς κρεββάτι τοῦ ἕναι τους!

160

'Ἡ δόξα πολλῶν, κι ἀπὸ τοὺς πὺ μεγάλους, πού μῖς φαίνεται πὸς γιομίζει τὴν Οἰκουμένη, δὲ γιομίζει, σωστὴ σωστά, παρὰ τὰ κεφάλια κάποιων ἀνθρώπων μέσα σὲ ὀρισμένους κύκλους. Ἐῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἡ βοή στὸν κόσμον ἔπάνω, ὅσο κι ἂν ἀρμονικὴ σκορπίζεται, θυμίζει κάπως τὸ σφύρισμα τοῦ κουμπιού ἀπάνου στοῦ βωδίου τὸ κέρατο.

161

Πολλὲς φορές κερριεύουμε τὸν κόσμον γιὰ νὰ πιάσουμε λιγοστὲς σελίδες, μιὰ γιὰ πάντα, στὸ βιβλίον ἑνὸς ἱστορικοῦ. Πολλὲς φορές ἡ μιὰ σελίδα πού κρατοῦμε στὴν ἱστορία μέσα φαντάζει πὸς μέστωσε τὴν πλάση μὲ τὴ φήμη μας ἔνω, καλὰ καλὰ, ἔξω ἀπὸ τὴ σελίδα ἐκεῖνην εἴμαστε terra incognita. Ἄπλὸ σταίδι πού παρουσιάζεται, στὴ ρομαντικὴ μας τὴν εὐκολοπιστία, σὰ θρόνος δόξας.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΦΕΓΓΑΡΟΤΡΑΓΟΥΔΟ

Τὸ παραμῦθι τῆπε μιὰ κατάλευκη μ' ἔλες τίς σκοτεινὲς ἀντιφεγγιὲς νύχτα, στὸν ἀνεμο πού ἀδιάφορος περνοῦσε γρήγορα, ἡ μικρὴ ἀχτίδα μ' ἕνα λυγμὸν — ἡ μ' ἕνα γέλιο :

'Ο ἄμορφος Τραγουδιστὴς πού τὰ γλαρὰ του μάτια ὅσο κι' ἂ βλέπανε ὀλόγυρα εἶταν πάντα γυρισμένα μὲ μιὰ ἔκφραση ξεχωριστὴ, ἐμπνευσμένη, σ' ἕναν κόσμον ἐσώψυχον, πού ἡ φωνὴ του τραγουδοῦσε πὺ παθητικὰ κι' ἀπὸ τὸ πὺ μεθυστικὸ βιολί, λύριζε μπροστά του, περνώντας ἀπὸ τὰ χωριά, τὰ δειλινὰ στὴ βροχὴ καὶ στὰ πανηγύρια, ἀμέτρητες περὶ φανες κοπέλλες. Ἐφθινε νὰ ἐπιθυμήσει μιὰ ἀγάπη γιὰ νὰ τοῦ δοθεῖ ἀμίσως, καταδικὴ του. Καὶ παίρνοντας τὴ συγκίνηση καὶ τὸ λυγμὸ τῶν καρτιτσιῶν πού τὸ μοναδικὸ τραγούδι του εἶχε νικήσει, ἔρευγε... Νωσρὰ, μόνον μὲ ὅση ἔνταση ἔπρεπε γιὰ νὰ δώσει ὀλοένα στὴ φωνὴ του ἕναν τόνον πὺ βελὺ καὶ πὺ συναρπαχτικὸ, αἰσθανότανε τὸν πόνον πού σκορποῦσε. Εἶχε ἀνάγκη τοῦ Πόνου γιὰ τὸ σκοπὸ του τὸν Ὁραϊο... Πλατιά Ἀγάπη χάριζε καὶ τὴν ἔμνοσε μελωδικά... Ὅλο ἄμορφιές... Ὁ Τραγουδιστὴς εἶτανε γιὰ ἔλες τίς Κοπέλλες, ὁ Μοιρλιος Ἄγνωστος πού ἔρχεται ἀπὸ πού, κενένας δὲν τὸ ξέρει, νὰ φέρει τὸν ἀξέτιμητο θησαυρὸ μιᾶς Ἀγάπης πὺ ὀδυνηρῆς, εὐγνώμονα νὰ λατρευθεῖ.

Κι' Αὐτός, ὁ Ἐνας, ὁ Ἀσύγκριτος, ὁ Ἀσυγκίνη-
τος Τὴν ἀγάπησε, τὴ μικρὴ ἀχτίδα.

Σχεδὸν τὰ νὰ μὴν ἀκουσε, χωρὶς νὰ προσέξει,
ἐξοκλοῦσθαι τὸ τρελλὸ τοῦ διαβάθ' ἀνεμίου...

Κάτω ἀπὸ ἓνα ἰσκιωμένο κυπαρίσσι στὴ μοναξιά
τῆς ἐξοχῆς, σκομμένος ἀπάνω σὲ μιὰ μικρὴ χλωμὴ
κοπέλλα ποῦ τὸ ἴδιο ἀπομεσήμερο, ἐνῶ τραγουδοῦσε,
ἀσυγκράτητα τραδηγμένη, μὲ κάτι ἀπλανο καὶ θυμ-
πωμένο στὸ βλέμμα τῆς, τὸν εἶχε πλησιάσει καὶ εἶχε
θελήσει τὴ μελωδία τῆς φωνῆς του νὰ φιλήσει, εἶδε
ὁ Τραγουδιστὴς τὴν ἀχτίδα λίγο μακρύτερα νὰ παίζει.
Σὰ νὰ τότε φώναζε ... ἦ καὶ νὰ τὸν προκλοῦσε ...
ἴσως καὶ νὰ σάρκαζε. Κ' εἶτανε τόσο ἀνάλαφρη,
τόσο γλυκιά. Ἄφησε μόνη τὴ μικρὴ, κι' ἄς ἐκλάψε
μ' ἓνα σπαρχμὸ ποῦ τραγικὰ ἀντήχησε στὴν ἀπέ-
ρριχτη σιγαλιά, μόνη κάτω ἀπὸ τὸ κυπαρίσσι τ' ὀλο-
μαυρο, ἐρημικὸ στὴ φεγγαροφωτιστὴ πεδιάδα, κι'
ὄρμησε νὰ πιάσει τὴν ἀχτίδα. Παιχνιδιάρικα, σὰ νὰ
τὴ διασκέδαζε τὸ κυνήγημα καὶ ἡ προσπάθειά του,
γλύστρησε καὶ τὸν τράβηξε πρὸ πέρα, ὀλοένα πρὸ
πέρα, χωρὶς ἀνάπαυση. Τὸ παιχνίδι ἐνστιχτα εἶξερε
καὶ μὲ τοὺς πρὸ ξελεπτισμένους τοῦ ἐλιγμούς. Εἶτανε
τέτοιος ὁ Θρίαμβος νοσταλγικὰ νὰ τὴν κυττάξει ὁ Σα-
κουστός Τραγουδιστὴς — ἴσως σήμερον μόνον δειλὰ
νοχτοπούλια εἶχε μαζέψει, νοχτοπούλια ταπεινά, ἄ-
σχημα, κι' ἄς τῆς ἄρεζαν χθὲς ἀκόμα, κι' ἄς τὰ
τορρακνοῦσε μὲ τὴ φαινομενικὴ τῆς προτίμησιν ποῦ
ὄλο ἄλλαζε—εἶτανε τέτοιος ὁ Θρίαμβος ποῦ πρὸ με-
γάλο, πρὸ ἐπιδημικὸ ἀκόμα τὸν ἤθελε. Ὁλη νύχτα
ἔφευγε, ὄλη νύχτα τὸν ἀνάγκασε νὰ τρέξει τρελλὰ,
σχεδὸν ἀσύνοιδα τοῦ δρόμου. Ἡ αὐγὴ τότε βρήκε
στὴ ράχη κάποιου ψηλοῦ βουνοῦ μὲ τὰ μᾶτια ἐκστατικὰ
χαμένα στὸ Βασίλειμα τῆς μικρῆς ἀχτίδας. Καὶ γιὰ
πρῶτη φορὰ κατάρσθηκε τὸν ἥλιο, ἐνῶ μ' ἀπόφραξη
ἔσφυγε τὰ νύχια μέσα στὰ χέρια, σαγκάροντας σύγ-
χρονον τὸ στόμα του, κι' ὄρμηξε τὸν ποτὲ νὰ μὴν ἀφή-
σει τὸν ἐκπτό του νὰ σκύψει νικημένο ...

Ὁ Πόθος τραγοῦδα ἀνεμῶνης καὶ θέλησης τοῦ
τόνισε, τραγοῦδα πρωτάκουστα ποῦ μ' ὄλη τὴν ἀ-
γωνία του μ' ἀπορία τὰ αἰστανότανε νὰ δημιουργοῦν-
ται, τόσο τοῦ φαίνονταν ὑπεράνω τῶν ἄλλων, ποῦ κι'
ἔλα τέλει τὰ πίστευε, ὑπεράνω τοῦ ἴδιου Ἐγῶ του.
Τὸ Νόημα τῆς ζωῆς γενότανε γι' αὐτὸν μετωμένο,
πλέρια, τὸ Νόημα ποῦ ἀνώφελα εἶχε γορέψει στὶς
πολλὲς πλούσιες ἀνθρώπινες ὑπαρξεις καὶ ποῦ τοῦ τὸ
ἔδινε τώρα μιὰ Ἀγάπη. Στὴν πλατιά ἐρημιά τὰ σκόρ-
πισσε τὰ τραγοῦδα του, κανέναν ἄλλο νὰ μὴ τὰκού-
σει, ἀγὰ νὰ μείνουνε, τὰ σκόρπισσε περιμένοντας τὴ
νύχτα μὲ τὴν ἐλπίδα, γιὰ τὴν ἀνίκητη θάτνε ἡ Δύ-
ναμή τους. . . Ὅμως τὴ νύχτα, ὄλη νύχτα, πολλὲς
νύχτες ὀλόκληρες, ἀνώφελα κυνήγησε τὴν ἀχτίδα.
Ἐξῆσε πὼς ἡ μικρὴ ἀχτίδα ἀκουε ἀκατάπαυστα τὴν
ἄφρακτη ἀπὸ ὅποιο τραγοῦδι μουσικὴν τοῦ Σόμπαν-
του. . . Ἐξῆλλα λάμπανε τὰ ἄλλοτε γλαρά του μά-
τια μεγαλωμένα στὸ ἀδυνατισμένο ἄσπρο του πρό-
σωπο ὅπου εἶχε σβῶσει ἡ αὐτὴ ἐκφραση καὶ τὸ χαμό-
γελο σ' ἓνα σπασμὸ θελητικὸ μὰ κι' ἀπελπισμένο. Δὲ
σίμωνε πιά στὰ χωριά, τὸν πλῆγωνε ἀνυπόφορα ἡ
ἰδέα ὅτι θὰ μποροῦσε μιὰ ἄλλη κοπέλλα τὴν ἀγάπη
τῆς νὰ τοῦ χαρίσει. Μόνον τ' ἀδιάβαστα βουνὰ καὶ ἡ
θάλασσα τὸν σταμματοῦσαν. Ὁ ἥλιος ἀνατέλοντας
τὸν ἔδλεπε ν' ἀγναντεύει τὸ στερνὸ ἀντιφάγγισμα τῆς
ἀχτίδας σ' ἓνα κόμμα ποῦ ἄγριο ἔσπανε φιλιώντας καὶ
κατασφρόνοντας τὴν ἀπρογιαλιά, νὰν τ' ἀγναντεύῃ
μ' ἓναν Πόθος μαγιασμένο ν' ἀγκαλιάσει καὶ Αὐτὸς
τόσο ἰσχυρὰ ποῦ θὰ κατάρσενε ἡ τὸ ὑπεράνθρωπο

θὰ ἐπλαθε. . . Καὶ τραγουδοῦσε μὲ τὸν αἰματωμένο
πόνο τοῦ ἀπεγνωμένου του ἀγῶνα.

Ὁλοένα πρὸ ἀργὰ καὶ πρὸ βιαστικὰ δευρότανε ἡ
ἀχτίδα, καὶ αὐτὸ θὰ χάνεται γιὰ μέρες. Σωριασμένο
χάμω, τέντωσε τὰ χέρια, μὲ τὰ δάχτυλα ἐρθάνοιχτα γιὰ
νὰ εἶναι πρὸ μακριὰ, στὴ χλωμὴ, χλωμὴ τῆς λάμψης.
Μὰ ἔξωφρα μέσα στὴν ἀπόλυτη θριαμβευτικὴ χαρὰ
τῆς μιὰ ἀμφιβολία διαπέρασε τὴ μικρὴ ἀχτίδα. Ἄν
τὴν ξεγνοῦσε, ἂν ἔτανε ξεναγνοῦσε δὲν τὴ γινώριζε
πιά, ἂν δὲν ἐξοκλοῦσθαι τὸ τρελλὸ παιχνίδι; Ὅχι!
Δὲν τὴν ἔμελε γι' Αὐτόν. Αὐτὸς σχεδὸν δὲν τῆς
ἄρεζε, γιὰ τὴν Ἀγάπην του τὴν ἔμελε. Δὲν ἤθελε
ποτὲ ἀλλοιωτικὸ, λιγότερο ὀδυνηρὰ νοσταλγμένο νὰ
δεῖ τὸ ἀντιφάγγισμά της μέσα στὰ μάτια του, δὲν
ἤθελε νὰ ἐπιζήσει, μ' ὅποια μορφή, ἀκόμα καὶ τὴν
πρὸ ἰδανικευμένη. Ζήλεψε τὸν ἑαυτὸ τῆς στὸ Τρα-
γοῦδι του, τὴν ἰδέα τῆς ποῦ ἴσως τὴν ἀγωνία του θὰ
γαλήνευε. . . Καὶ γιὰ ἓνα τῆς Φίλι τὴν τελευταία
στιγμὴ—δταν ἡ ἀπόκτηση συμπλήρωσι δὲ θὰ ἔ-
φερνε ἀλλὰ μόνον ὑπερένταση—τοῦ ζήτησε τὴ φωνή
του, τὴν πνοή ποῦ τραγουδοῦσε μέσα του. Κ' ἔξελ-
λος χωρὶς νὰ στοχαστεῖ τί χάριζε τῆς τὴν ἔδωκε, ἔλη
τὴ ζωντανὴ τὴν ὑπαρξή. Ἄνθρωπος δίχως ψυχὴ μαρ-
μάρωσε. Σαρκαστικὰ γέλασε ἡ ἀχτίδα σύμφωνα μὲ
τὴν ὑπόσχεση καὶ πρὸ πολλοῦ—γενναϊόκαρδα—μιὰ ὥρα
χαϊδεύοντας τὴν παγωμένη πέτρα.

Ἐρχονται οἱ κοπέλλες ἀπὸ τὰ μακρυσμένα χωριά
γονατιστὲς τὴ λατρεία τους μὲ λουλούδια ν' ἀναθέ-
σουν, στὸ Μαρμαρωμένο Τραγουδιστὴ, λουλούδια τοῦ
καημοῦ καὶ τῆς ἀποτίσεως ποῦ περήγορα τὰ πι-
στεύουν μὰ ποῦ ἂν τὰ αἰστανότανε ἀνέγνωστα βάρια θὰ
θὰ τὸν πονοῦσαν. Τὰ πεθαμένα του μάτια κερρωμέ-
να ἀπόμακτρα περιμένουν ἀκόμη καὶ πάντα τὴν ἀχτί-
δα ποῦ ποτὲ δὲ θὰ ἔρθει.

Τὸ παραμῦθι μέσα στὴ φεγγαροφωτὴ τὸ θυμῆ-
θηκε μόνον ἡ μικρὴ ἀχτίδα ὀλόσπρη, σὰ σάββανο
ἓνα σάββανο ποῦ σφιχτὰ ἐνωμένους σκεπάσει τὸ θά,
νατο καὶ τὴ Ζωή, τὸ θυμῆθηκε γιὰ νὰ τὸ διηγηθεῖ
στὸν ἀνεμο ποῦ ἀδιάφορος ἔτρεχε νὰ χαϊδέψει τὰ λου-
λούδια—τροφερὰ σκόδανε στὸ χῶμα—μ' ἓνα γέλιο
ἢ μ' ἓνα λυγμὸ;

ΑΔΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ἀθῶο κι ἀρελῆ. Τυπώνουμε δὲ τὸ ἐπι-
γραμμὰ σου σιτοῦς «Ἑπεροκρητικὸς». Ποῦ μὲς ἄρεσε
καὶ ὁ ὄρος **καπονισμός** ποῦ χαριχτηρίζεις μὲ δαύ-
τινε τοῦστειροῦς λόγιους, τὰ φιλολογικὰ κατόνια διήλ.

Στοὺς ὑπεροκρητικὸς.

Χρειαζέται ἀλαφρομναλία,
καπονισμός καὶ οἴηση,
γιὰ νὰ ξυγγράφεις κριτικὰς
στὴν «Κριτικὴ καὶ Πολύσημ».
Χαιροτονεῖσαι δὲ σοφὸς
ὄχι ἄπαξ, μὰ πολλακίς,
ἂν Μπουρνιασούλης λέγεσαι,
ἢ κἂν Ἀποστολάκης.

— κ. Ἀνυπόμονο. Ὁ «Νουμάς» τυπώνεται κάθε
Σαβᾶτο μὰ δίνεται στὰ κίοςκια κάθε Τρίτη δειλινο.
Ἄν τὸν θέλεις ἰνωρύτερα, τυνὲ βρῖσκεις στὸ βιβλιο-
πωλεῖο Κονκλάρα (Ἀκαδημίας 53).

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ

ΝΕΑ ΕΙΣΟΔΙΑ

Ἐκύλαγε ἡ ζωὴ μου σὰν τ' ὀλόφεγγο
νερὸ τοῦ καταροῦχτη στὰ λαγκάδια,
ἐπλεξε τῶν ὀνείρων τοὺς ἰστούς
κ' ὕφαινε τῆς Μαγείας τὰ ὑφάδια.

Καὶ μεσ' τὸ πάθος τὸ τρανὸ, τρανότερο
κι' ἀπὸ τὴ δύναμη, ἀπ' τὴν ἴδια τὴν ὀρμὴ μου,
πειῶντας ἀπ' τὰ πράγματα ψηλότερα,
ἔσερνα σκλάβα καὶ τὴ θέλητή μου.

Καὶ κυνηγῶντας τὸνειρο στὸ Σύννεφο,
ὄμως μεθοῦσα σὰν μὲ θεία οὐσία
καὶ κάτω ἄς ἐβραῖζε ἡ ζωὴ στὸ χόχλασμα,
ποῦ σμίγουνε τὰ πλήθια τῆς στοιχείᾳ.

Ἐμπαινα στὴ ζωὴ ζητῶντας ἔρωτα
σὲ κάθε μου στιγμή, σὲ πᾶσαν ὥρα·
μύριες ἐγύρευα ἀγκαλιὰς ν' ἀνοίγουνε
σ' ὁποια ταξειδευτῆς ἔφτανε χώρα.

Κῦμα εὐφροσύνης ἡ ψυχὴ ξεχειλίξε
κ' ἤθελε στὴν ὀρμὴ νὰ συνεπάρη
κάθε ψυχῇ, ποῦ γροῖκαγε τὰ νειῶτά της
ἄτι, ποῦ γαῦρο σπάει τὸ χαλινάρι.

Καὶ στὸ μεθύσι τοῦ ἔρωτα τὴ σκέψη μου
τὴν εἶχα μεσ' τὴ Λήθη παραδώσει
καὶ δὲν τὴν ξύπναγε τὸ πλήθος, οἱ ἄνθρωποι,
ποῦ τὰ κορμιά τους εἶχανε μεστῶση.

Ἄπραγος...ὡς ποῦ τ' ὄνειρο ἐφτεροῦγισε
καὶ βγήκα ἀπὸ τὴν πόλι στὸν Ἀέρα
κ' ἔτρεξα στῶν βουνῶν τὲς κορυφὰς
κι' εἶδα μὲ μάτι νέο τὴν Ἡμέρα.

Καὶ μπῆκα κάλι μὲς στὴν πόλη ἀλλοιώτικος,
μὲ τὸ κεφάλι ἀνδοστεφανωμένο,
καὶ νέους χυμούς, καθάριους νοιώθω μέσα μου
Καὶ μὲ πλατύτερη πνοὴ ἀνασαίνω,

Κι' ἀντίκρισα τὸν ἄνθρωπο στὴ μοῖρᾳ του
σκυμμένο, λυγισμένο σὰν ἀτσάλι
καὶ ὕλιβερό τὴν ὑπαρξή του, ἀπτέρωτη,
νὰ κυνηγᾷ τὸ Σύννεφο στὴν Πάλῃ...

ΡΩΜΟΣ ΦΙΑΥΡΑΣ

Ο ΣΩΚΡΑΤΑΚΙΑΣ

Παλιὸ γνῶριμο εἶμαστε μὲ τὸ Σωκρατάκι. Μι-
κρὸς ὡς ὀκτῶ χρονῶν, ἔξυπνος καὶ γελαστής. πάντοτε
μὲ χαιρετοῦσε μ' ἕνα:

—Καλημέρα Κυρία.

—Καλημέρα Σωκράτη.

—Ἄν θέλεις μοῦ δίνεις καὶ καμμιά πεντάρα, γιὰ
τίποτα βάλους.

—Νὰ σοῦ δώσω.

Καὶ τοῦ ἔκανα χίλιες ἐρωτήσεις γιὰ τὰ πιὸ τιπο-
τένια πράματα. Κ' ἐκεῖνος μούλεγε ὅτι τοῦ κατέδαινε
στὸ κεφάλι. Κι' αὐτὸ εἶταν ποῦ μ' ἄρεσε.

Τὸν εἶχον πάρει τὸν ἔρημο ἀπ' τὸ βρεφοκομεῖο καὶ
δεχότανε γι' αὐτὸ—μὲ τὸ παραμικρὸ—τὴ χροαχτηρι-
στικὴ βροσιὰ ὅλων τῶν παιδιῶν τῆς γειτονιάς.

Τὸν ἔχασα μιὰ μέρα, κ' ἔμαθα πῶς πῆγε στὴ
Θεσσαλονίκη, μὲ τὴ μάνα του, καὶ τὸν πατέρα του.

Σὲ κανένα χρόνο νάτος πάλι. Δὲν τὸν γνῶρισα γιὰ τὴ
εἶχε μεγαλώσει, φοροῦσε κι' ὄλας μιὰ μακριὰ μαῦρη
μπερέτα, ποῦ τοῦ σκέπαζε καὶ τὰ πόδια.

—Ψι...Καλημέρα! μοῦ φώναξε γιὰ τὴ καθόμουνα
ἀφηρημένη στὸ παράθυρο, καὶ δὲν τὸν εἶδα ποῦ στά-
θηκε ἀποκάτω.

—Μὰ ὁ Σωκράτης!

—Ἐγὼ ὄλος κι' ὄλος. Κι' ἄφησε χάμω ἕνα μπόγγο
ποῦ κρατοῦσε στὸ χέρι.

—Πότα γύρισες;

—Ἐχω μερικὲς ἡμέρες.

—Καὶ τί βλέπω; Τώρα ποῦ κλοακικρίζει ἔδαλες
καὶ μπερέτα!

Γέλασε.

—Μοῦ πλένει ἡ μητέρα μου, τὸ πουκάμισο μου καὶ
τὸ βρακί μου, γι' αὐτὸ τὴ φοράω. Μοῦ πέφτει μακριὰ
γιὰ τὸ εἶναι τῆς θεῆς μου.

—Τί φορᾷς ἀπὸ μέσα;

—Τί φοράω! Τὸ Σάβρακο.

Κι' ἀνοίξε τὰ χέρια του κρατῶντας τὲς δύο ἄκρες
τῆς μπελερίνας, σὰν πουλὶ τὰ φτερά του, κι' ἀμέσως
τὰ κατέβασε κ' ἔκλεισε ἡ μπελερίνα.

Ἔιτανε ξυπόλυτος καὶ γυμνός, μόνο μὲ τὸ κοντὸ
ἀλαντζαδένιο σάβρακο δεμένο μὲ σκοινὶ γύρω στὴ
μέση. Ἀδύνατος καὶ μαῦρος.

—Πέρασες ὠραία στὴ Θεσσαλονίκη τὸν ἐρώτησα
πάλι.

—Ὅχι μ' ἄρεσει πιὸ καλά ἢ Ἀθήνα.

—Τί εἶδες ἐκεῖ;

—Τὸ Λευκὸ Πύργο. Δὲν τὸν ξέρεις;

—Ὅχι.

—Εἶναι ἕνα μεγάλο σπίτι ἄσπρο. Εἶκοσι φορὲς σὰν
κι' αὐτὸ ποῦ κάθασαι. Ἀλήθεια μὰ τὸ σταυρὸ.

—Σὲ πιστεῶω.

—Μεγάλο! Κ' ἔχει: σκάλες, σκάλες, σκάλες!

Κι' ἀνεβαίνουνε καὶ στρίβουνε, κι' ἀνεβαίνουνε καὶ
στρίβουνε, κι' ἀνεβαίνουνε! Λαχανιάζουνε οἱ ἀνθρώ-
ποι ἀπ' τ' ἀνέδαγμα. Τοὺς πιάνει φούσκωση...

—Καλά.

—Κι' ἀνεβαίνεις πρώτα στὸ μεγάλο πύργο, κ'
ἔπειτα ἀνεβαίνεις στὸ μικρὸ. Κ' εἶναι ἀψηλακὰ. Κι'
ἀποκεῖ πέρα ρομάντζα, ὀλέπαις εἰλη τὴν Ἀθήνα.

—Τί ἄλλο εἶδες;

—Τὸ ξέρεις μὲ θάλανα σκολεῖο, μοῦ εἶπε μὲ ὄρος
χαῦδευτικό καὶ κουνηστό—Καὶ εἶχαμε δασκάλους,
θρανία καὶ πλάκες. Μ' ἔβγαλε ὄμως ἡ μητέρα μου
γιὰ τὴν! Δὲν ξέρω γιὰ τὴν. Κι' εἶταν ὄλα πλοῦσια τὰ

παιδιά εκεί πέρα. Μὲ σάκες, μὲ τσachένια ρουχα, μὲ παπούτσια, ἀλλὰ τί νὰ τὸ κάνεις λέει ἡ μητέρα μου πού εἶναι «Ὁθρέοιδοι»

— Δὲν πᾶς σκολεῖο τώρα;

— Ὅχι. Θὰ μὲ θάλει ὁ πατέρας μου γύφτο. Νὰ χτῆς πῆγαμε μαζὺ στὰ γύφτικα τὸ σίδερο τοῦ κρεβάτιού μας, νὰν τὸ διορθώσουμε. Καὶ εἴξερα. Νὰ μ' ἐβαλε ἐνεῖνας ὁ γύφτος νὰ τραβάω τὸ φουσερό. Ξέρω κι' ἄλλον ἕνα γύφτο πιὸ μικρὸ ἀπὸ τ' ἐμένα.

— Ἐσέην πιὰ δουλιὰ σ' ἀρέσει;

— Κουρέας. Γιατί μαθαίνεις εὐκολὰ Σ' ἕνα μῆνα θὰ ξέρω νὰ ξουρίζω καὶ νὰ κόβω τὰ μαλλιά. Ἐ δὲ θὰ παίρνω δύο τρεῖς δεκάρες τὴν ἡμέρα; Καὶ τὰ μπαξίσα μου;

— Ξέρω κι' ἄλλον ἕνα κουρέα. Νὰ τίσος σὰν κι' ἐμένα.... Μὰ ἡ μητέρα μου λέει καλλίτερα νὰ μάθω τέχνη. Νὰ γίνω χτίστης, καὶ λέει τοῦ πατέρα μου νὰ φροντίσει νὰ μὲ θάλει πηλοφόρο. Νὰ γίνω μαλετίτικο. Σκέφτηκε σοβαρὸς.

Καὶ θὰ ἔγω ἐσείνη τὴν πλάκα γεμάτη πηλό, θὰ μοῦ τὴ φορτώνουνε καὶ θὰ τὴν ἀνεβάζω ἀπάνω στὰ γιαπιά. Κ' εἶπειτα σὰν μάθω καλὰ τὴν τέχνη θὰ μὲ φορτώνουνε πέτρες. Θὰ βάζω τὰ χέρια μου πίσω ἐτσι (γύρισε τὰ χέρια του πίσω, ἔνωσε τὰ δάχτυλα του, καμπούρισε καὶ λίγο) Ξέρω κι' ἄλλον ἕνα χτίστη σὰν κ' ἐμένα.

Βάστα μιὰ στιγμιούλα νὰ παίξω τὸ σβούρα μου, φώναζε στὸν ἑαυτὸ του χαρούμενος.

Ἔχω δύο σβούρες, μοῦ εἶπε κ' ἐμένα. Ἡ μιὰ εἶναι καμπανέλι κ' ἡ ἄλλη βουιστή.

Ἄς παίξω πρῶτα τὴ βουιστή.

Ψυχὴ μου σβουρίζει! μονολογοῦσε ἔταν τῆς ἐδὲ— πλανε γύρω τῆς τὸ σπάγγο,

Ἄς τὴ ρίξω καρφάτω.

Πῆρε στάσι καὶ τὴν ἔρριξε

Βῆσε μὴμῆθηκε κ' ἐκείνος τὴ φωνὴ τῆς σβούρας

ὅταν ἔπεφτε στὴ γῆ.

Ἐπειτα γονάτισε καὶ τὴν παρακολουθοῦσε ἀπὸ κοντά. Σὲ λίγο τὴν ἔφτυσε στὸ κεφάλι.

Εἶδες πῶς τὸ πετάει τὸ σάλιο;... Εἶνε γιατί ἔχει δύσκιμη...

Ἐπειτα τὴν ἔβαλε στὸ χέρι του—πάντα καθὼς ἐγύριζε— καὶ μετὰ στὸ νύχι του, καὶ τὴν ἔφτυσε νὰ πέσει πάλι χάμω.

Τώρα κάνει τὸν τρέλλιακα εἶπε ἔταν ἡ σβούρα τρίκλιζε ἔτοιμη νὰ πέσει.

— Ψεψυχάει...ξανάπε, καὶ τὴν ἄρπαξε πρὶν πεθάνει.

Πάλι μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα τὴν ἐτοίμαζε κ' ἔλεγε ἐνῶ τὴν ἐσφιγγε.

— Μὲ πιάνει τρέλλα ὅσο τὴ βλέπω! Νάχκα πολλὰ λεπτὰ θὰν τ' ἀγόραζα εἶνα σβούρες!

Ξέρω καὶ τὴ ρίχνω ὀρθὸς, τὴ ρίχνω γονατιστὸς, τὴ ρίχνω καθιστὸς, καὶ τώρα μαθαίνω μπρούμπια.

— Ποιὸς σὲ μαθαίνει;

— Μόνος μου. Ἔχω μανία καὶ τὰ μαθαίνω ἀπὸ τὸ νοῦ μου. Ἄς τὴ ρίξω καθιστὸς.

Καὶ κάθισε μετὰ στὰ χῶματα μ' ἀνοιχτὰ τὰ πόδια.

— Ὁ σπάγγος σου γιατί εἶναι πράσινος; τὸν ρώτησα.

— Τὸν ἔτριψα μὲ μολόχες.

Τὴν ἔρριξε.

Σωκράτη! Σωκράτη! στρίγγιλιζε μιὰ γυναίκα ἀπὸ μακριά. Σωκράτη!...

...Μετάχτηκε κ' ἐμάζεψε εἶνα μονομιὰς.

Πέρασε τὸν μπόγο στὸ χέρι, διπλώθηκε στὴν μπλερίνα, καὶ χωρὶς νὰ βιάζεται ξεκίνησε τάχα κουρασμένος.

— Ἔλα πάρε ἄλλη μιὰ δεκάρα.

Καθὼς τοῦ τὴν ἔρριξε τὴν ἔπιασε στὸν ἄερα.

— Μερσί μοῦ εἶπε μὲ ὑπόκληση.

— Ὁρβούρα.

ΙΟΥΛΙΑ ΠΕΡΣΑΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΛΑΪ' ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ

10.—

5

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη πρωτοδιάβασε καὶ τὸν «Ἀρχιτέχτονα Σόλνες» τοῦ Ἴψεν καὶ στὴν Ἴλντα Βάγγελ νόμισε πῶς βρῆκε πολλὰ χαρακτηριστικὰ πού τὴ δείχνανε ἀδερφὴ τῆς Ἴλντας του. Καὶ τὰ λόγια τῆς, λόγια τῆς Ἴλντας του τάπαιρνε καὶ τὰ φεροσίματά τῆς, δικά τῆς φεροσίματα. Διάβασε καὶ ξαναδιάβασε τὸ δράμα τοῦ Ἴψεν κι ὥρες καὶ μέρες τὸ συλλογίστηκε. Ἡ Ἴλντα Βάγγελ δὲν εἶτανε πιὰ δημιούργημα τῆς φαντασίας. Εἶταν ἡ Ἴλντα ἡ πραγματικὴ, πού ξεκίνησε ἀπὸ τόσο μακριὰ κ' ἦρθε νὰν τοῦ φέροι τὴ χαρὰ τῆς Νιότης, νὰν τοῦ φέροι ἀκόμα καὶ τὴν ἀγάπη πού τόσο τὴν ἀποξήτησε καὶ τόσο σεισματικὰ τοῦ τὴν ἀρνήθηκε ἡ ζωὴ.

— Σ' ἀποζητοῦσα στὴ ζωὴ καὶ σ' ἡδὴρα στὸ βιβλίο! Ψιθύρισε ἕνα βράδι πού καθότανε μοναχὸς του, ξαπλωμένος σὲ μιὰ πολτρούνα, στὸ γραφεῖο του, καὶ πάνου σ' αὐτὰ τὰ λόγια, πού ἀνεβαίνανε ἀκάλεστα στὰ χεῖλια του, αὐτοσκεδίασε κάτι στίχους, πού ὕστερα

σηκώθηκε καὶ τοῖς ἔρριξε στὸ χαρτί.

Σ' ἀποζητοῦσα στὴ ζωὴ καὶ σ' ἡδὴρα στὸ βιβλίο,

ψυχὴ πλασμένη ἀπὸ κρῖνα καὶ ἀπὸ ἀτσάλι,

Ψυχὴ αἰθερολάμνα καὶ ἐνειροπετούσα...

Ὁ Μοῦσα, πού τὴν ἄρπα κρούς στὰ αἰθέρια πλάτια,

Ὁ κόρη, πού τὴν ἄρπα ἀκούς ψηλάθε ἀπ' τοὺς αἰθέρες,

Ὁνειρο καὶ πραγματικότητά μαζί, ζωὴ καὶ ἥσκιε

Ἔλα, ὦ δέομαί σου, ἔλα,

κρούσε τὴ πόρτα μου τὴ σκεδρωμένη

κρούσ' τῆγε ν' ἀνοιχτεῖ νὰ μποῦν τὰ Νιάτα,

τὰ Νιάτα πού τ' ἀποξήτω καὶ πού τὰ τρέμω...

Ἴλντα Βάγγελ, κόρη τοῦ Βορρᾶ,

τὸ χιόνι στὴν εἶδῃ καὶ ἂν ἔχεις, μέσα

— τὸ ξέρω—στὴν ψυχὴ σου κἀκεῖ βοσκάνος

καὶ φλέγομαι θωρώντας σε καὶ στάχτη

σκορπιέται ὅση ζωὴ μοῦ ἀπομένει.

Τί θέλω πιὰ νὰ ζήσω μιὰ καὶ σ' εἶδα,

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοχτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὀδὸς Πραξιτέλη 29 (ἐπάνω πάτωμα)

Συνδρομὴ χρονιάτικη: Δρ. 20.

Βρίσκεται σὲ ὅλα τὰ κίосκια καὶ πουλιέται 20 λεπτὰ τὸ φύλλο.

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΜΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

— Ἀπὸ σήμερα θὰ βγαίνει ὁ Νουμάς με 8 σελίδες κάθε Σάβατο καὶ θὰ πουλιέται τὸ κάθε φύλλο

20 — ΛΕΠΤΑ—20.

— Τὴν ἀντιπροσωπεία τοῦ «Νουμά» τὴν ἔχει τὸ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ Ε. Κουκλάρα (ὁδὸς Ἀκαδημίας 53, ἀντικρὺ στὴ Ζωοδόχο Πηγῇ). Ἐκεῖ γράφονται συνδρομητές, πουλιῶνται περασμένα φύλλα κτλ. κτλ.

— Στὴ Θεσσαλονίκη ὁ Νουμάς πουλιέται στὸ Βιβλιοπωλεῖο Καστρονάκη καὶ Γεωργαντᾶ (ὁδὸς Ἐλ. Βενιζέλου ἀρ. 105).

μιὰ κι' ἀκουσα τὴν προσταγὴ σου;

— Πάντα

Ψηλά, καὶ πιὸ ψηλά, πρὸς τοὺς ἀιθέρας,
«τὴν ἀρπατὴν αἰολικὴν ν' ἀκούσεις!... Τότε
καὶ μόνο τότε θὰ γενῶ δική σου...
«Τότε καὶ μόνο τότε ἡ ἀγκυλιὰ μου
«θὰ σοῦ ἀνοίχτει καὶ μόνο τότε
«ἡ Νιότη μου καὶ Νιότη σου θὰ γίνε...»

Περθὲν, πού ὁ ἥλιος τῷ μαλλίῳ σου
τὸν ἥλιο τῆς ψυχῆς σου ἀντιπεγγίζει, ἔλα...
ὦ ἔλα καὶ σοῦ ἔστησα τὸ θρόνο
στὸ «Ρόδον Βασιλείου»... ὦ, ἔλα,
κι' ἡ προσταγὴ σου θὰ νὰ γίνε :

— Πάντα

Ψηλά καὶ πιὸ ψηλά, ὡς τὴν κορφήν ἀπάνω,
τὴν ἀρπα τὴν αἰολικὴν ν' ἀκούσω, τὸ τραγοῦδι
νὰκούσω τῆς Ἀγάπης κι' ἄς πεθάνω.

Τὸ τραγοῦδι αὐτὸ δὲν τῆς τῶστειλε. Ἐνα αὐτοσκο-
δίασμα τῆς στιγμῆς, ποιὰ ἀξία μπεροῦσε νάχει γιὰ
νὰν τὸ δεῖ κι' Ἐκείνη;

— Ἐπειτα δὲν εἶναι κι ὅλο δικό της! συλλογί-
στηκε. Ἀνήκει καὶ στὴν Ἴλντα τοῦ Ἰψεν. Καὶ σὰν
δὲν μπερῶ νὰν τὸ σταίλω καὶ σὲς θυῶ, ὡς μένει κα-
λύτερα κλεισμένο στὸ σιρτάρι μου!...

Χάρηκε καὶ λυπήθηκε μαζί, ἅμα σ' ἓνα γράμμα
τῆς τοῦγραφε πὼς μπορεῖ καμιά μέρα, καὶ γλήγορα
μάλιστα, ποιὸς ξέρε! νάρθει στὴν Ἀθήνα. «Τότε,
τοῦγραφε, θὰ μάθεις τάληθινό μου τῶνομα, καθὼς
καὶ τὴ φαμελιά μου, θὰν τὰ μάθεις ὅλα τότε, γιατί
τόρα σὲ σάνει νὰ ξέρεις πὼς γράφω καὶ γὼ σὰν καὶ
σένα, ἂν κι ἀκόμη δὲν τύπωσα τίποτα καὶ πὼς πα-
ραδίνω σὲ δυὸ τρία σπίτια μαθήματα σὲ παιδιά:
Εἶμαι καὶ δασκαλοῦλα, βλέπεις. Μάθε το κι αὐτό».

Νάρθει στὴν Ἀθήνα: Ἄλλο πού δὲν ἤθελε κι
ἄλλο πού δὲν ἔτρεμε. Νὰν τὴ γνωρίσει κι ἀπὸ κοντά,
νὰν τὴ χαρεῖ, ν' ἀκούσει καὶ τὴ φωνὴ τῆς, τὴ γλυκειά
τῆς τὴ φωνή, γιατί δὲ γίνεται, γλυκειὰ θάναι ἡ φω-
νοῦλα τῆς, κελάδημα, ἀφοῦ τόσο γλυκὰ εἶντουσαν τὰ
λόγια πού τοῦγραφε. Μὰ πάλι νάρθει ἐδῶ, καὶ τί νὰ
δεῖ; Ἐνα ἐρείπιο τοῦ χρόνου, ἓνα γέρο ἀστρομάλλη—
ἓνα κουρέλι τῆς ζωῆς.

— Ἀχ, ἡ ἀγάπη, γιατί νὰ μᾶς ἔρχεται τόσο ἀρ-
γά, στὸ βράδιασμα; ἔλεγε.

Καὶ τῆς ἀπάντησε πὼς τὸ χάρηκε, τὸ καταχόρη-
κε, πού θάρθει, μὰ πότε; «Κι ἂν ὅταν ἔρθεις, τῆς
ἔγραψε, καὶ δὲ μὲ βρεῖς στὴ ζωῇ, μὴ βαρεθεῖς νὰ πᾶ
ὡς τὸ κοιμητήρι. Ἐκεῖ— καὶ τῆς περιέγραφε τὸ μέρος—
θὰ βρεῖς ἓναν τάφο μὲ πλάκα στρωμένο ποῦ θάχει
μὴ κολῶνα σκούρα μαρμαρένια, σὰν ὀβελίσκο. Ἀπὸ
κάτου κεῖ θάμαι θαμένος, σιμὰ στοὺς δικούς μου, καὶ
θὰ καρτερῶ ἀπὸ σένα, ὄχι ἓνα δάκρι, μὰ ἓνα λουλούδι,
πρῶτο καὶ στεγνὸ λόγο σου πού θ' ἀκούσω ἀπὸ
κοντά».

Γέλασε, λέει, ἅμα διάβασε τὸ γράμμα του αὐτό.
Σὲ καλό του! -Ἐκείνη τοῦ μιλοῦσε γιὰ μελλούμενο
ταξίδι κι αὐτὸς τῆς ἀπαντοῦσε μὲ τάφους καὶ μὲ θα-
νάτους! Ἄ, μὰ τέτια λόγια καθόλου δὲν τῆς ἀρέσανε
Καὶ πρώτη φορὰ τοῦγραψε μὲ κάτιο θυμό.

Μιὰ κι' ἔκανε ἀρχὴ τὸ πῆρε, φαίνεται, συνήθειο
στὰ γράμματά της πάντα, ὅσο γλυκὰ κι ὅσο φυσικὰ
κι ἂν ἦντουσαν νὰν τοῦ ρήγνει ποῦ καὶ τοῦ καὶ
καμιά κεντιὰ. Πότε πὼς τὴ βαρέθηκε καὶ δὲν τὴν
ἀγαπάει πιά, πότε πὼς αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ αιστάνε-
ται ἀγάπη, ἔρωτα, μαθές, γι' αὐτόνε μὰ μοναχὰ φι-
λία μεγάλη κι' ἐχτίμηση, καὶ πότε τοῦτο, πότε κείνο,
πάντα λόγια τέτια πού τὸν ἐνοχλοῦσανε, τὸν ἐνε-
ριάζανε, τὸν ἐμελαχολοῦσανε φριχτά.

Ὁ σύμβουλοί του, ἡ Θοῦλα καὶ ἡ Λίνα, προσπα-
θοῦσανε νὰν τοῦ τὰ ξηγοῦνε αὐτά, ὡς καμώματα ἔρω-
τικά, εἶναι κι' ἡ ἡλικία, βλέπεις, παιδί ἀκόμα, κι ὁ
Παῦλος, ὅσο κι ἂν εἶχε πῆρα ἀπὸ τὴ ζωῇ, πάντα ἡ

δείλια τούχε απομείνει μέσα στην ψυχή, μιὰ δείλια μπρός στις γυναίκες και μιὰ πεποίθηση πως του ελάττανε γραμμένο να μὴν ἀγριεθῆν ποτέ.

Σ' ἓνα γράμμα της τοῦγραφε : «Κάποτε μούγραψες πὼς θὰ παίψεις νὰ μ' ἀγαπᾷς μόνο σὰν πέσω στὴ συνειδησὴ σου, Τὸ θυμάσαι ; Τὸ πέσιμο αὐτὸ τὸ περιμένω ἀπὸ ὦρα σὲ ὦρα. Μπορεῖ και νὰ εἶμαι πεσμένη τώρα. Εἶναι ἀλήθεια ; Θὰ μὲ ἰδεῖς μιὰ μέρα. Καὶ τότε πρώτα στὴν ἐρώτησή μου αὐτὴ θέλω νὰ παντήσεις ».

Τῆς ἀπάντησε : «Στὴ συνειδησὴ μου στέκεσαι ψηλά. πολὺ ψηλά, Δὲν τὴνὲ ἀγγίξεις καθόλου τὴ συνειδησὴ μου. Τὰ νεῦρα μου τᾶμοιρα μοναχὰ τὰ κακομεταχειρίστηκες και τὰ κακομεταχειρίζεσαι ἀλύπητα ».

Τὰ λόγι' αὐτὰ τὴν Ἰλντα τὴ συντίσανε, φαίνεται, γιατί τὰ γράμματά της τὰ κατοπινὰ ἐρχόντουσαν ταχτικά πάντοτε, μὲ κάθε ταχυδρομεῖο κ' εἴτανε γιομάτα καλοσύνη και ἀγάπη. Οὔτε πειράγματα πιά οὔτε σταυρώματα. Γαληνὰ κ' εὐδιασμένα.

6

Σ' ἓνα γράμμα της τοῦδινε τὴν ἰδέα ἑνὸς ρομάντζου. «Μὲς στ' ἄγιο βῆμα τῆς ψυχῆς» νὰν τὸνομάσουμε, τοῦγραφε. Κ' ἔτσι πάνου κάτου νάνα. Δυὸ ἀγαπιούνται δίχως νὰ γνωρίζονται προσωπικά. Νὰ ζοῦνε μακριὰ ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλονε. Καὶ ἀδιάφορο ἂν εἶναι γέρος ἐκεῖνος και νέα ἐκεῖνη, ἢ τἀνάποδο. Ὅμορφοι ἢ ἄσκημοι, τὸ ἴδιο. Τὸ ἐξωτερικὸ τους ἐγὼ δὲ θάχει καμιὰ σημασία, ἀφοῦ τὸ ἐγὼ αὐτὸ δὲ θὰ παίξει κανένα ρόλο στὴ ζωὴ τους και στὴν ἀγάπη τους. Μόνο τὴν ψυχὴ θὰ γνωρίσει ὁ ἓνας τᾶλλουνοῦ και οἱ ψυχὲς αὐτὲς θὰ βρεθοῦν τόσο ταιριασμένες ποῦ θὰ γατηθοῦνε θερμά. Μετὰ χρόνια ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς δυὸ πεθαίνει, μὰ ἡ ἀγάπη δὲ σβήνει, γιατί και ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατη».

Αὐτὴ θάναυ ἡ οὐσία τοῦ ἔργου. Μὰ τὰ καθένας τὰ τᾶβρισκε και θὰ τᾶπλαθε αὐτός. Τοῦδινε κ' ἐκεῖνη μερικὰ. Θὰ πλάθανε και ἄλλα, ὅσο θὰ προχωροῦσε τὸ ἔργο. «Και τώρα, θέλεις νὰν τὸ γράψουμε μαζί ; Θέλεις μοναχός σου ; Θέλεις ἐγὼ ; Ὅ,τι θέλεις, θὰ γίνεῖ ».

Τοῦ Παύλου τοῦ ἄρσεε ἡ ἰδέα. Μὰ νὰν τὸ γράψει ἐκεῖνη τὸ ρομάντζο. Ἔτσι ποῦ τὸπιασε, καλὸ θὰ βγεῖ. Τὸ ξέρεῖ. Κι ἀκόμα, ἐκεῖνη εἶναι νέα, ἔχει ὄλη τὴν ὀρμὴ, ὄλη τὴ ἡροσιὰ τῆς νιότης. Ἔχει και τὶς ἐπιτίδες τῆς νιότης, ποῦναι κι αὐτὸ χαρισμα σημαντικό γιὰ ἓνα συγγραφέα. Ἄς τὸ γράψει λοιπόν, και ἅμα τὸ γράψει, τοῦ τὸ στέλνει και βάζει κι αὐτός καμιὰ πεννιά, ἢ χειρίζεται.

Τὸ δέχτηκε. Καὶ στὰ κατοπινὰ γράμματα τοῦγραφε πὼς τᾶρχίνησε και πὼς προχωρεῖ. Μὰ δὲν τὸ βιάζει. Σιγὰ σιγὰ τὸ δουλεύει γιὰ νὰ βγεῖ καλὸ. Καὶ στὰ γράμματά της τοῦ τᾶγραφε «Τὸ ρομάντζο μας» και αὐτὸ τὰ «μας» τὸν κατασυνγινοῦσε.

Νὰ, ὅμως ποῦ ξημέρωγε στὴ ζωὴ του και ἡ κακοτυχία. Καὶ τὴν παροχάλια δὲ τοῦ τὴν μηνουσανε οἱ χαριόσυνες καμπάνες, μὰ ἓνα γράμμα της ποῦ τοῦ ἀνάγγελε πὼς τὴν ἐρχόμενη Δευτέρα ξεκινάνε, θὰ χουν ξεκινήσει κιόλας τώρα ποῦ θὰ διαβάζει τὸ γράμμα της, γιὰ νάρθουνε μέσο Δεδεαγάτς στὴν Ἀθήνα. «Ἡ ζωὴ ἐδῶ, στὴν Πόλη, κατάντησε πιά ἀφόρτη μ' αὐτοὺς τοὺς παλιότουρκοις και τὰ κατὰφρε ὁ ἀδερφός μου, ποῦ τᾶχει καλὰ μὲ κάποιον σημαντικὸ νεότουρκο, νὰ πάρουμε τὰ πασαπόρτια μας και νὰ φύγουμε. Ὁ ἀδερφός μου θὰ μείνει λίγο στὴν Ἀθήνα, γιατί εἶναι ἀνάγκη νὰ φύγει ἀμέσως γιὰ τὴν Εὐρώπη γιὰ κάτι δουλιές του, και γὼ θὰ μείνω μόνη μου ὅσο νὰ γυρίσει. Ἀντὶ τὴν Εὐρώπη ποῦ μοῦ πρότεινε, προτίμησα ἐγὼ τὴν Ἀθήνα, γιατί ἔτσι θάμαι κοντὰ σου. Τώρα λοιπὸ, θέλοντας και μὴ, θὰ μὲ βοηθήσεις στὸ ρομάντζο μας, θὰν τὸ γράψουμε μαζί».

Τὸ γράμμα τὸ διάβασε στὴν πόστα ὁ Παῦλος και ἀρχίνησε νὰ χαμογελάει, ἀπὸ τὸ μεγάλη του τὴ χιρὰ, σὰ μωρὸ παιδί. Πῆδησε σὲ μιὰν ἄμαξα και ἅμα μπῆκε στὸ σπιτί του ἀρχίνησε νὰ φωνάζει :

— Ἔρχεται ! Ἔρχεται !

7

Μὲ τὴ Θούλα και μὲ τὴ Λίνα ἀρχινήσανε νὰ μετράνε τὶς μέρες, ἀκόμα και τὶς ὥρες. Σήμερα, Δευτέρα, ἔφυγε ἀπὸ τὴν Πόλη. Παρασκευὴ, βία Σαβάτο, θάναυ δῶ. Φυσικά, δὲ θάρθει ἀμέσως σπιτί, μὰ τὴν Κυριακὴ δίχως ἄλλο θὰ τοὺς κάνει τὴ βίξιτα και τὴν Κυριακὴ τὸ μεσημέρι νὰν τοὺς κρατήσουνε, ἀφοῦ θάρθει μὲ τὸν ἀδερφὸ της, νὰ φάνε μαζί τους.

Μὰ μιὰ ποῦ ὁ ἀδερφός της θὰ φύγει γιὰ τὴν Εὐρώπη, γιατί νὰ μὴν καθίσει σπιτί τους, μαζί τους ; Δωμάτιο ἔχουνε, κείνο τὸ μεγάλο τὸ προσηλιακὸ, πρὸς τὸν κῆπο. Ἀπὸ περιποίηση, ἄλλο τίποτε. Θάχει και τὴ συντροφιά τῆς Θούλας και τῆς Λίνας. Νὰ τῆς τὸ προτείνουνε λοιπόν ἀμέσως, μόλις θάρθει νὰν τοὺς χαιρετήσῃ, και δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μὴ δεχτεῖ. Ὁ ἀδερφός της ... Μὰ ἀφοῦ εἶναι ἀδερφός της, μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι καλὸς κι αὐτός ;

Μπὰ ! Εἶναι ἀνάγκη νὰ τὴν περιμένουνε νάρθει νὰν τοὺς κάνει τὴ βίξιτα ; Καὶ δὲν πάνε αὐτοὶ νὰν τοὺς ὑποδεχτοῦνε ; Σῶνε ποῦ μάθανε πότε ἔρχεται τὸ βαπόρι ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη και νὰ κατεβοῦνε στὸ Πειραιά. Ἄ δὲν ἔρθῃ μὲ τὸ ἓνα, θάρθει μὲ τὸ ἄλλο. Ἐπιτέλους μὲ κάπιο θάρθει. Καὶ βαλθῆκαν ἀμέσως, μὲ σπουδὴ, στὸ συγύρισμα τοῦ σπιτιοῦ.

— Καρτεροῦμε τὴ Μοῦσα ! ἔλεγε γελαστὰ.

— Καρτεροῦμε τὴν ἀδερφοῦλα ! λέγανε ἡ Θούλα και ἡ Λίνα.

Τᾶπανε και στὸν Πέτρο, μιὰ κ' ἔπρεπε νὰν τὸ ξέρεῖ και κείνος. Μὰ ὁ Πέτρος δὲ γέλασε και δὲν κοροΐδεψε, ὅπως τὸ φοβότανε ὁ Παῦλος. Τὸ ἐναντίο, τρυφερό-

καρδός κ' αίσταντικός καθὼς εἶτανε, κατασυγκινηθῆκε.

*Ὅλα λοιπὸν εἵντουσαν ἔτοιμα. Οἱ μέρες ζυγῶνανε. Ὁ Παῦλος εἶχε ρωτήσῃ στὸ ταχυδρομεῖο κ' εἶχε μάθει τότε ἔρχεται βαπόρι ἀπὸ τῆ Σαλονίκη. Τὸ Σαβᾶτο τὰπομεσήμερο· μὰ ἔρχεται κι ἄλλο τὴν Κυριακῆ.

— Μὲ τὸ αἰριανὸ θὰ μᾶς ἔρθει, δὲ γίνεται !.. τοὺς εἶπε γυρίζοντας ἀπὸ τὴν πόστα, τὴν Παρασκευὴ τὸ μεσημέρι. Αἴριο λοιπὸν ἀπὸ τὸ μεσημέρι νὰ κατεβούμε στὸν Πειραιά. Τρῶμε κάτω...

*Ὁ Πέτρος δὲν εἶχε ἔρθει ἀκόμη γιὰ τὸ φαί. Τὸν περιμένανε. Ὁ Παῦλος εἶχε καθίσει σὲ μιὰ πολτρόνα, στὴν τραπεζαρία. Γονατισμένες ἡ Θούλα καὶ ἡ Λίνα, ἢ μιὰ στὰ δεξιὰ του καὶ ἡ ἄλλη στ' ἀριστερά, ἀκκουμπούσανε τὰ χέρια τους στὰ γόνατά του στοργικὰ καὶ γλυκομιλούσανε. Ὡς ἡ κουβέντα τους, φυσικὰ, γιὰ τὴν αἰριανὴ τὴ μεγάλη τὴν ἡμέρα. Ὁ Παῦλος δὲ μιλοῦσε, τίς ἄκουγε. Ἡ ψυχὴ του ταξίδευε σὲ ὄνειρα παραδεισεῖνα. Ἐξῆσε πλάι στὴν ἀγάπη ὡς τώρα, μὰ νά, σήμερα ποὺ σήμερα ἡ μέρα του ! Ὅταν τὴ χαρεῖ τὴν ἀγάπη κι' αὐτός, θὰ αἰστανθεῖ τὴ δροσιά της καὶ τὰ μύρα της.

Ἐάφνω ἡ Θούλα καὶ ἡ Λίνα σταματήσανε τὴν κουβέντα τους. Τρομαγμένες κοιτάζανε τὸν Παῦλο, πιάσανε τὸ χέρι του, τοῦ μιλῆσανε. Τίποτε. Πεταχτήκανε πάνου. Μπήζανε τίς φωνές.

*Ὁ Παῦλος εἶτανε νεκρός. Ἡ καρδιά ποὺ τόσο δούλεψε καὶ πόνεσε, σταμάτησε ξαφνικὰ. Τὸ κεφάλι εἶχε γείρει κουρασμένο στὰ στήθια...

ΤΕΛΟΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΜΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ «ΘΕΛΛΟΥ»

Στις 26 τοῦ Ὀκτώβρη τὸ βράδι, δόθηκε μιὰ διαλεκτὴ παράσταση στὸ «Δημοτικὸ Θέατρο», μὲ τὸ Σαιξπηρικὸ δρᾶμα τὸν «Ὁθέλλο». Ὁ ἠθοποιὸς κ. Μαδρὶς κράτησε τὸ βαρύτερο ρόλο τοῦ Μαύρου τῆς Βενετίας μὲ πολλὴ προσοχὴ κ' εἶδει πὼς ψυχολόγησε μὲ σπουδὴ καὶ μελέτη τὴν ἐχτέλεση. Φανερὴ εἶτανε ἡ ἐπίδρασή του ἀπὸ τὴν παραδομένη γαλλικὴ σχολὴ τῆς τραγωδίας, ποὺ κυριώτερος ἀντιπρόσωπός της στάθηκε ὁ Μουνὲ Σουλῆς.

*Ὁ κ. Θωμᾶς Οἰκονόμου στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰάγου κράτησε τὴν ἐνότητα κι ἀρμονικότητα ποὺ πρέπει πάντα νὰ χαρακτηρίζῃ τὸ παίξιμο τοῦ καλοσυνεῖδητου καὶ μορφωμένου ἠθοποιῦ. Κ' ἡ Δυσδαιμόνα πῆρε μιὰν ὀνειρεμένη γαλήνη στὴν ψυχὴ μὲ τὴν ἐμφάνιση τῆς κυρίας Θεῶνης Δρακοπούλου, τῆς γνώριμης «Μυρτιώτισσας» στοὺς φίλους τοῦ «Νουμά». Δύσκολα οἱ γνωστὲς γυναῖκες τοῦ θεάτρου μας μπο-

ροῦνε νὰ ζωντανέψουν μὲ τόση γνώση καὶ τετοιο βᾶθος συγκρατητὸ ἓνα ρόλο τραγωδίας ποὺ ὁ λυρισμὸς του κρύβει τὴ δυσκολία τῆς ἐπιτυχίας. Τὸ γνώρισμα τῆς ζωῆς, σ' ὅλους τοὺς κύκλους της, κανεὶς οὐσιαστικώτερα δὲν τὸ αἰστανεται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ποὺ μέσα του σαλεύει τῆς ἱερῆς ποιήσης ὁ κόσμος ὁ μυστικός.

ΘΕΑΤΡΟΦΙΛΟΥΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΙΣΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Στὸ Κάιρο ἀρχίησε νὰ γίνεται μιὰ κίνηση γερῆ γιὰ τὴ Δημοτικὴ. Ἐξὸν ἀπὸ τὸ «Ἐντευκτήριο Καίρου» (ἄσκημος τίτλος !) ποὺ τὸ ἰδρύσανε πέρις δικὰ μας παιδιὰ, κι ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Φοίνικας», νὰ τῶρα καὶ τρίτο κέντρο δημοτικιστικὸ, ἡ Ὀμάδα. Οἱ ἰδρυταὶ τῆς μᾶς ἀναγγείλανε μ' ἓνα γράμμα, γιομάτο σεβασμὸ καὶ ἀγάπη, τὴν ἰδρυσή της καὶ μᾶς στείλανε καὶ τὸ καταστατικὸ της, κάλοτυπωμένο καὶ σύντομο· ἀπὸ 9 ἄρθρα, ποὺ ἀξίζει νὰ ξανατυπώσουμε δῶ τὸ δεύτερο ποὺ δείχνουε σ' αὐτὸ τέλεια καὶ παληκαρίσια τίς ιδέες τους.

* Ἄρθρο 2.

Μέλη τῆς «Δημοτικιστικῆς Ὀμάδας» γίνονται ἐκεῖνοι ποὺ ἀναγνωρίζουν:

α' πὼς ἡ καθαρεύουσα εἶναι μιὰ γλῶσσα ψεύτικη καὶ βλαβερή,

β' πὼς ἡ κοινὴ δημοτικὴ εἶνε ζωντανὴ καὶ πὼς αὐτὴ μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ πάρει τὴ θέση τῆς καθαρεύουσας, ποὺ εἶναι ξένη γιὰ τὴ ζωὴ μας,

γ' πὼς ὑπάρχει μιὰ Πανελλήνια κοινὴ δημοτικὴ γλῶσσα, ποὺ ἀπαλλάχτηκε ἀπὸ τὰ ἰδιώματα καὶ διάλεκτες καὶ ποὺ βάση ἔχει τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια καὶ τὰ ἔργα τοῦ Σολωμοῦ, Βαλαωρίτη, Ψυχάρη, Παλαμᾶ,

δ' πὼς ἡ γλῶσσα μας, σὰ χρειαστεῖ νέες λέξεις γιὰ νὰ παραστήσει νέες ἐννοιες, θὰ τίς πάρει ἀπὸ τὴν ἀρχαία μας, ἀπὸ τὴν καθαρεύουσα κι ἀπὸ ὅπου ἄλλοῦ, μὰ θὰ τίς ἀλλάξῃ σύμφωνα μὲ τοὺς δικούς της κανόνες.

Σκοπὸς τῆς «Ὀμάδας» εἶναι κατὰ τὸ Καταστατικὸ «νὰ διαδώσῃ τὴν ἰδέα πὼς μόνον στὴν πανελλήνια κοινὴ δημοτικὴ γλῶσσα μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ γίνετα· ἢ ἡ ἐκπαίδεψη τῶν παιδιῶν μας.

Πάνου σ' ἓνα τέτιο πρόγραμμα ἀξίζει νὰ γίνουε κι' ἄλλοῦ, ὅπου ὑπάρχουε μελετημένοι Ρωμηοί, παρόμοια κέντρα γιὰ νὰ τραβήξῃ τὸ δρόμο της ἡ Ἰδέα.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΕΛΗ

*Ὁδὸς Μιλιτιάδου ἀριθ. 1

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμή Πειραιώς—'Αλεξανδρείας

Μόλις ἐκ τῶν ἀγγλικῶν ναυπηγείων παραληφθὲν θαλαμηγῶν «ΣΥΡΙΑ» ταχύτητος 15 μιλίων. ἀμιθῆ-
του πολυτελείας καὶ ἀνέσεως ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς
(παραλία Τρούμπας) ἕκαστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ ὥρα 3 μ.
μ. κατ' εὐθείαν δι' Ἀλεξάνδρειαν.

Γραμμή Πειραιῶς-Θεσσαλονίκης-Καβάλλας
Γραμμή Πειραιῶς Κυνιάδων

Τὸ μὲ διπλοῦς ἔλικας καὶ μηχανὰς ἀφθάστου τα-
χύτητος πολυτελείας καὶ ἀνέσεως θαλαμηγῶν ἀτιό-
πλοιοι «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παραλία
Τρούμπας).

Ἐκείτην ΤΕΤΑΡΤΗΝ, ὥραν 10.30' μ.μ. διὰ
Σύρον Ἄνδρον, Κόρθιον καὶ Τήνον.

Ἐκείτην ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ, ὥραν 8ην μ.μ. κατ'
εὐθεία διὰ Θεσσαλονίκην—Καβάλλαν.

Διὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :
Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελ-
λοῦ ἀρ. 1 καὶ εἰς τὰ πρακτορεῖα ταξειδίων κ. κ. Θωμᾶ
Κοῦν καὶ Υἱοῦ, Ἀδελφῶν Γκιόλιμαν καὶ Σ. Σωτηρίου
(Πλατεῖα Συντάγματος) καὶ Ἰωάννου Ρέντα (παρὰ τὸν
ἠλεκτρικὸν σταθμὸν Ὀμονοίας).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φίλωνος, 44,
(ἐπισθεν ἁγίας Τριάδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Μ. Π. Σαλβάγον ὁδὸς Ἀντωνιάδου

(Ἐκ τοῦ Πρακτορείου)

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (Σταδίου
42) ἔβγαλε σὲ βιβλίον, τὰ τυπωμένα στὸ Νουμᾶ:
ΘΕΛΛΟΣ τοῦ Σαῖζηρη (μετάφρ. Κ. Θεοτόκη
δρ. 1,50.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΙΔΙ, κοινωνιστικὸ ρομάντζο
τοῦ Κώστα Παρορίτη, δρ. 2,25,

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γενικὸς Διευθυντὴς ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ Α. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ ταχύπλοον θαλαμηγῶν ὑπερωκεάνειον

„ΠΑΤΡΙΣ“

Θέλει ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς κατ' εὐθείαν διὰ Νέαν Ὑόρκην τὴν 9 Νοεμβρίου
Ἐπίσης τὸ θαλαμηγῶν ὑπερωκεάνειον

„ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ“

Θέλει ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς κατ' εὐθείαν διὰ Νέαν Ὑόρκην τὴν 17 Νοεμβρίου.

Δι' ἐπιβάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας ὁδὸς Ἀπελλοῦ 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: Γενικὸν Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 44 (ἐπισθεν Ἀγ.
Τριάδος) Ἀρ τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀσφαλίσωσι θέσεις ἀνάγκη νὰ δηλώσωσι ἐγκαίρως εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς Ἐται-
ρίας καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

ὑποστηρίζοντες τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, ὑποστηρίζετε τὴν Σημειαν σας, μεγαλύνετε τὴν Πατριδα
ας.